

Σταυρός και σύγχρονος κόσμος

Ορθοδοξία / Θεολογία

Γέροντας Γεώργιος Καψάνης, Προηγούμενος Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου († 2014)

Ζούμε σ' ένα κόσμο, στον οποίο κυριαρχεί το αντισταυρικό πνεύμα. Ένα κόσμο που φίλαυτα έχει ως ιδανικά του την, χωρίς ηθική, ικανοποίηση των παθών, την ευημερία, καλοζωία και άνεση, που τοποθετεί την ελευθερία όχι στην θυσία και την αγάπη, δηλαδή στον Σταυρό, αλλά στον εγωισμό.

“Στις 11 Ιουλίου και ώρα 6:45’ στο 307ο χιλιόμετρο της εθνικής οδού Αθηνών-Θεσσαλονίκης, έξω από το Αερινό Μαγνησίας, ένα τροχαίο συγκλόνισε το λαό της Αλμωπίας Πέλλης και βύθισε στο πένθος την μικρή Πιπεριά. Τραγικό πρόσωπο ο 27χρονος σύζυγος και πατέρας Πασόης Στάθης. Μόνος και αβοήθητος και τραυματισμένος ανέσυρε από τα συντρίμια του αυτοκινήτου του την 23χρονη σύζυγό του Ελένη, το ήδη νεκρό 14μηνο αγγελούδι τους, την νύφη του Νικολίνα με την 3χρονη κορούλα της, αντιμετωπίζοντας την εγκληματική αδιαφορία των περαστικών. Ο άτυχος νέος στάθηκε στη μέση του δρόμου με απλωμένα χέρια παρακαλώντας να σταματήσει ένας άνθρωπος για να μεταφέρει τους τραυματίες στο νοσοκομείο. Φαίνεται όμως ότι στη χώρα μας δεν υπάρχουν πια άνθρωποι”

(Μακεδονία, 29-7-1989).

Αυτός ο κόσμος δεν θέλει να ακούει για εγκράτεια, για κυριαρχία στα πάθη, για θυσία, για νηστεία, για άσκηση. Αρνείται κατά βάθος τον Σταυρό και έτσι δεν μπορεί να συναναστηθεί με τον Χριστό. Μένει στην φθορά, στον θάνατο, στο κενό, στην πλήξη, στην ανία, στο αδιέξοδο. Διασκεδάζει, αλλά δεν χαίρεται.

Η ψυχολογία, η εκπαίδευση και αγωγή, η πολιτική, οι κοινωνικές σχέσεις, το δίκαιον, η ψυχαγωγία διαποτίζονται έντονα από το πνεύμα αυτό.

Εύστοχα παρατηρεί ο π. Δημήτριος Ντούτκο στο βιβλίο του “Η ελπίδα μας” : “Ας προσέξουμε όμως, ότι μερικές φορές, παρά την πίστη μας στον Χριστό, προσπαθούμε ακόμη και τον δρόμο για την βασιλεία του Θεού να τον κάνουμε άνετο! Ο κόσμος με τα αγαθά του και την τεχνική του πρόοδο μας παλάβωσε. Και αν καμιά φορά μιλούν για τον πόνο και τα παθήματα, ξαφνικά το γυρίζουν και λένε: Ο Χριστιανισμός είναι χαρά. Όλα πρέπει να είναι χαρά! Όμως η χαρά δεν έρχεται έτσι. Η χαρά δεν αγοράζεται. Δεν αγοράζεται με χρήματα. Η χαρά του Χριστιανού αγοράζεται με τον πόνο και τα παθήματα. Άλλα αγοραστικά μέσα δεν υπάρχουν! Για να σωθεί ο άνθρωπος, ο Κύριός μας ανέβηκε στον Σταυρό. Εκούσια. Και σταυρώθηκε. Και απέθανε. Μετά αναστήθηκε. Μετά ήλθε η χαρά. “Όστις θέλει οπίσω μου ελθείν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού και ακολουθείτω μοι”, είπε ο Χριστός. Είναι απαραίτητο να σηκώσουμε τον σταυρό μας. Όποιος χωρίς σταυρό πηγαίνει πίσω από τον Χριστό, δεν είναι άξιος του Χριστού. Είναι ανάξιος. Αυτό μας το είπε ο ίδιος ο Χριστός. Και μας το είπε

καθάρ. Είπε: “ουκ εστι μου άξιος”. Αυτό σημαίνει: η πίστη του και η αγάπη του για τον Χριστό δεν είναι γνήσιες· δεν αξίζουν τίποτε.

Ο σταυρός μάς τρομάζει. Και αυτό είναι φυσικό. Γιατί μας διάλυσε η άνεση. Ο πόνος είναι για μας κάτι το τρομακτικό. Όμως δεν είναι ο πόνος φοβερός. Η άνεση είναι φοβερή. Αυτή έπρεπε να μας τρομάζει. Και πράγματι, όλες οι σύγχρονες κακίες έχουν πηγή τους την άνεση στην ζωή. Ο πόνος, τα πάθη, ο σταυρός, -είπε ο Χριστός- είναι κάτι το καλό, είναι αγαθό. Και έτσι το φορτίο Του γίνεται ελαφρό”.

Αυτός ο κόσμος που απορρίπτει τον Σταυρό του Χριστού είναι υποχρεωμένος σήμερα να αντιμετωπίσει οδυνηρότατες και φοβερές μάστιγες, που είναι και συνέπειες της αντισταυρικής του πορείας, της φιλαυτίας του: το έιτζ, τα ναρκωτικά, την φοβερή οικολογική καταστροφή.

Και η λύση δεν βρίσκεται εκεί που την τοποθετεί, δηλ. στο να ληφθούν ορισμένα προφυλακτικά μέτρα. Χρήσιμα είναι αυτά, αλλά ανεπαρκή. Η βαθύτερη λύση είναι μία: η μετάνοια. Αυτή που έσωσε την Νινευί από την καταστροφή.

Οι Ιουδαίοι ζητούσαν “σημείον” από τον Χριστό. Και ο Χριστός τους είπε ότι θα τους δοθεί το σημείον Ιωνά του προφήτου. Δηλαδή ο θάνατος, η ταφή και η ανάστασή Του (Ματθ. ιβ’, 39). Αυτό είναι και σήμερα το σημείο για την λύση του αδιεξόδου μας και της ερχομένης καταστροφής. Η επιλογή του σταυρικού τρόπου ζωής ως του μόνου αληθινού τρόπου ζωής.

Ένας πατέρας της Δύσεως της πατερικής εποχής, ο άγιος Αυγουστίνος, είπε: “Γνωρίζω τρεις σταυρούς: Ένα σταυρό που σώζει. Είναι ο σταυρός του Χριστού. Ένα σταυρό, διά του οποίου σώζεται ο άνθρωπος. Είναι ο σταυρός του καλού ληστή, του εκ δεξιών του Χριστού σταυρωθέντος. Γνωρίζω κι ένα τρίτο σταυρό, που σε κάνει να χάνεσαι για την αιωνιότητα. Είναι ο σταυρός του εξ αριστερών του Χριστού σταυρωθέντος ληστή. Οι τύποι αυτών των ανθρώπων, των δύο ληστών, αντιπροσωπεύουν όλη την ανθρωπότητα. Ο σταυρός του ληστή του εκ δεξιών παίρνει μέσα του, παίρνει επάνω του, τον σταυρό του Χριστού και σώζεται. Ο σταυρός του αριστερού ληστή αντιπροσωπεύει την μερίδα εκείνη των ανθρώπων, που δεν δέχονται τον σταυρό του Χριστού και χάνονται. Γενικά όμως τον σταυρό δεν μπορούμε να τον αποφύγουμε κατ’ ουδένα τρόπον”.

Οι Χριστιανοί που ζουν σ' αυτόν τον αντισταυρικό κόσμο πρέπει να κάνουν μεγάλο αγώνα, για να μη παρασυρθούν από το περιρρέον υλιστικό και αντισταυρικό πνεύμα. Κάθε στιγμή πρέπει να διαλέγουν μεταξύ των δύο τρόπων ζωής: Της εν Χριστώ σταυρικής και της κατά κόσμον αντισταυρικής ζωής, δηλαδή της σταυρικής αγάπης και του αντισταυρικού εγωισμού.

Με την αγάπη συσταυρωνόμεθα με τον Χριστό, ενώ με τον εγωισμό σταυρώνουμε τον Χριστό, γινόμεθα εχθροί του Σταυρού του Χριστού. Για τους παλαιούς και συγχρόνους σταυρωτές του Χριστού λέγει ο Απ. Παύλος: “πολλοί γάρ περιπατούσιν, -ους πολλάκις έλεγον υμίν, νυν δε και κλαίων λέγω, τους εχθρούς του σταυρού του Χριστού, ων το τέλος η απώλεια, ων ο Θεός η κοιλία και η δόξα εν τη αισχύνη αυτών, οι τα επίγεια φρονούντες” (Πολλοί συμπεριφέρονται κακώς - αυτοί για τους οποίους σας μιλούσα, και τώρα κλαίγοντας σας λέγω— οι εχθροί του σταυρού του Χριστού, των οποίων το τέλος είναι η απώλεια, ο Θεός τους η κοιλία, καύχημά τους τα έργα της ντροπής, αυτοί που έχουν φρόνημα γήινο) (Φιλιπ. γ', 18-19).

Ο διάβολος προσπαθεί να φοβίσει τους Χριστιανούς ότι, αν διαλέξουν την σταυρική ζωή, δεν θα προοδεύσουν, δεν θα επικρατήσουν -με τον Σταυρό στο χέρι δεν προοδεύεις—, θα γίνουν θύματα της εκμεταλλεύσεως των άλλων, και τους προτρέπει να εκμεταλλευθούν τους άλλους, για να μη εκμεταλλευθούν οι άλλοι αυτούς.

Έτσι από ολιγοπιστία παραγνωρίζουν την Χάρι, την δύναμη και την προστασία του Θεού σε όσους τηρούν τις εντολές Του.

Έχουν ακόμη να αντιμετωπίσουν πειρασμούς από τους ανθρώπους του περιβάλλοντός τους που τους επαναλαμβάνουν ό,τι οι σταυρωτές του Χριστού στον εσταυρωμένο Κύριο: “Ει Υιός ει του Θεού, κατάβηθι από του Σταυρού” (Ματθ. κζ’, 40).

Οι Εβραίοι ήθελαν τον Ιησού Χριστό Μεσσία, αλλά χωρίς σταυρό. Και σήμερα οι κοσμικοί άνθρωποι θέλουν να φτιάξουν ένα επίγειο παράδεισο χωρίς Σταυρό. Μας καλούν και εμάς τους Χριστιανούς να εγκαταλείψουμε τον σταυρικό τρόπο ζωής.

Πόσες αντιδράσεις δεν έχουν από το περιβάλλον οι ευσεβείς γονείς που υιοθετώντας το σταυρικό πνεύμα γίνονται πολύτεκνοι; Πόσους πειρασμούς δεν έχουν οι νέοι που θέλουν να ζήσουν με ευσέβεια και αγνότητα;

Εάν ο ‘Αντίχριστος πολεμά τον Χριστό, το κάνει διότι ο Χριστός είναι εσταυρωμένος και γι’ αυτό αναστημένος. Αυτός, ο Αντίχριστος, ως ψευδομεσσίας και ψευδοπροφήτης, υπόσχεται στους ανθρώπους επίγειο παράδεισο, λύτρωση και σωτηρία χωρίς σταυρό. Πώς μπορεί όμως να υπάρξει παράδεισος χωρίς αγάπη και πώς μπορεί να υπάρξει αληθινή αγάπη χωρίς το σταύρωμα του εγωισμού; Η επανάσταση κατά του εγωισμού είναι η πιο ριζική επανάσταση στον κόσμο, που χωρίς αυτήν καμιά αλλαγή στο καλύτερο δεν μπορεί να γίνει. Είναι χαρακτηριστική η ερμηνεία που εδόθη στον συμβολικό αριθμό του Αντίχριστου 666, που στα ελληνικά γράφεται ΧΞΣΤ’ (Χριστός Ξένος Σταυρού). Ένας Χριστός, δηλαδή Μεσσίας, χωρίς Σταυρό είναι ο Αντίχριστος, και όλοι οι πρόδρομοι του Αντίχριστου.

Ας σταυρώνουμε στον Σταυρό Του κάθε εγωιστική μας επιθυμία, κάθε αμαρτωλό σαρκικό πάθος, κάθε ανυπακοή μας, κάθε κακία και μνησικακία μας, κάθε ανυπομονησία μας, κάθε οργή και θυμό μας, κάθε ολιγοπιστία μας.

Και εάν από ανθρώπινη αδυναμία και αμέλεια πέφτουμε και ενεργούμε

αντισταυρικά, ας μετανοούμε και διά της μετανοίας ας επανερχόμαστε στην σταυρική ζωή.

Ας ζητούμε γι' αυτό και την βοήθεια της Παναγίας μας, που όχι μόνο δεν απέτρεψε τον μονογενή της Υιό από τον Σταυρό, αλλά και η ίδια έζησε σταυρικά, και διακριτικά βοηθούσε τον Υιό της στην άρση του σταυρού Του. Τώρα βοηθεί και μας στην άρση του δικού μας σταυρού, σταυρού που οδηγεί στην Ανάσταση. Η Εκκλησία μας με σοφία μας μυσταγωγεί στην σταυροαναστάσιμη ζωή. Στην σταυροαναστάσιμη Εκκλησία μας και εμείς γινόμαστε σταυροαναστάσιμοι Χριστιανοί.

Ο χορός των Αγίων της Εκκλησίας μας είναι χορός εσταυρωμένων και αναστημένων, συνεσταυρωμένων και συναναστημένων με τον Χριστό, που γύρω από το Εσφαγμένον Αρνίον με κορυφαία την Κυρία Θεοτόκο ψάλλουν ωδήν καινήν. Είναι το αιώνιο Πάσχα.

Σ' αυτό το Πάσχα καλεί όλους μας ο Χριστός διά του Σταυρού Του.

(+Αρχ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου, Ο Σταυρός του Χριστού και η σημασία του στην ζωή μας, έκδ. Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1997. σσ. 38-45)

<https://bit.ly/3lteAjp>